

نظور افکار
صاحب امتیاز محمد مسعود
فرمت بانوبان

131. ԹՈՒՀԱՐՐԷՄ 33

Եազըխանէլէրի - Դաւաթատա Տէ-
միր Խանընտա Ն. 22:

(C = 70-80-90)

վէ պո-
րդ լար,
աթման
նի մա
ք պիւ
ր քէր
եւրոն
ի շիմա
ինանա
ուրաթ
է պու
պինա
Սօֆի
թարա-
տընար
տօյար
հալտե
ուուն-
ուն ըե-
Բայրը
օլուն-
ընլարա
պիւ-
թիւտե
տա ըե-
էրու,
իտիպ
ր, վէ
ի իշին
մէշղու
տըն վէ
կիսինե
էք ի-
հալտե
թիւթ
ր միւ-
ա գըզ
կիւն-
զգար-
սինտե
լարադ
աթմ-
նունա
ընտան
պունա
գգաթ
եւրե-
մտիւր
իւէ-
փաս-
էրիզ
ա իթ-

Լէյդ Մըշկըն ճիւղարձատա վագը օլմադ-
լա, պոյամըն ալաֆ սաաթ Կինտէն ի-
թիպպիէն, գինարէթ ճիւթը պու ճիւթ-
րա չիթապ իտիպ, էթրպիւնա եաթը-
մըջ օլան Լէյդ Մըշկընըն գօրտօն պօ-
եունտան վօլթա վուրմանա, վէ գօր-
տօնտա ճատտէլէր իւզէրինտէ օթու-
րուպ, կեան պինանա կեան Լէյդ Մը-
շկընըն օլ կէնիշ տալկալարը կիպիթէ-
լաթթիւմ իտէն քէթրիւթիւ տալկալ-
ընա նազար գըլմադտա, վէ օրաւը հէր
ֆէրտ իշին պիւ սէֆապաիշ մահէլ
աւտ օլմադտա տըր, վէ պու գօրտօն
բէք մահիրանէ Մըշկըն սուեունտն
ֆապրիգալար տաեիթէսի թարաֆընա
տիւշէն գըլմադտան պալաեարադ, չէհ-
րին խարիճինէ գաւտար թէմտիտ օլմադ-
տա տըր քի, սէրկիսի գիեարէթ իտէն-
լէրին իլը նազարըն ճէլպի իտէնէք օլան
չէյ, պու գօրտօնտն մէյտանա կէթի-
րիւմէսի հազգընտա օլմադտա տըր,
Պու գօրտօն իւզէրինէ սէրկի վագթի
իւէթիւնէն էլէթիւթը լաւալարը աթը
լարադ, կիճէլէրի տահա զիւտտէ պիւ
լէթաֆէթ վիւշէլէք տըր:

Պուրաւա գօրտօն տէմէմիլէ, Իգմի-
րին գօրտօնու վէ եաթտ իսթանպօլուն
Պօսթօր ճիւշէթիւթին խաթըրա կէթիւ-
մէմէլի տըր. զիւրա պու գօրտօնու մէյ-
տանա կէթիւթըն իշին, Շիգալօ Էհա-
լիսի թարաֆընտան սարֆ օլունան մէ-
սարիֆին մըգտարը, իքի միւնօն տօլարը
պուլմուշ տուր, Բաղար կիւնէլէրի սէրկի
տաեիթէլէրին գիեարէթ իտէն Էհալի-
նին, հէր թարաֆտան աթըն աթըն ճէգ-
սին Բաղար գօրմալարը նազարը տիգ-
գաթա ալընըր իսէ, Կէրկիւնին շիմտիւն
քիւշտա օլունտուշ տիմէմիլ իյնապի ի-
տէր:

Սէրկի տաեիթէսինտէ պիւ չօգ պի-

նալարըն եազընտա իքմալ օլունտադը
կէթիւթիւթ իսէ տէ, պիւր գաշ ալ սօն-
րա Էվրօթա տէվէթիւթի տաիւր, քէնտի
պինալարընը եաթմադլա մէշղու օլա-
ճալար տըր, վէ պիւթթապի իլէրուտէ
օնլար հազգընտա տաիւր պահա իտէնէ-
կիւր տըր:

Կէշէնքի մէթուպուսուն պիւրինտէ,
Շիգալօտա հիւթմէթըմա օլան շիտտե-
թի հէրպրէթտէն ալաեթը վուգու
պուլան վէֆիւթաթ հազգընտա պահա
իլմիշ իտիւմ: Մէգըլուր մէթուպուսուն
թարիֆինտէն իքի կիւն սօնլա, ֆէյգու
պէրէքթիւթի եազմուրար եաղարադ, Շի-
գալօտա հալա սէրինլէնմէկէ պալա-
եթպ, եաղմուրար հալա տէվաթ իթ-
մէթտէ օլունտուշտան, համտ օլուն
չէհրին իշինտէ չիմաթի հալ, Էօլլէ վէ-
ֆիւթաթ վուգու պուլմադտա տըր:
Պ. Ս. ՈՒՐԱՆԻՍՆԱՆ

3 օգոստոս 1892

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Անօգուտ չեմ համարիր պատասխա-
նել առ Պ. Ալիբար որ 1899, թիւ եր-
կուշարթի օրուն Հայրենիքի մէջ «քիշ-
մըն ալ Իսկիւտարէն» վերնագրով իւր
գրած թատերական գրոնիկին մէջ, ինչ-
պէս տեսնուեցաւ յիշեալ պարտը կը
սխալի ըսելով թէ «Մանկեան էֆէնտի
իւր թատրոնի դռները ժամը 2 1/2-ին գո-
ցից... սաստիկ հովին պատճառաւ»:

Այո՛, կը սխալի, որովհետեւ, չաքաթ
գիշեր մենք անձամբ գացինք թատրոն,
ուր մեզ հետ բազմաթիւ ընտանիքներ
ալ, դրան առաջ լեցուած կոպտիկ
լամպի վերջնական որոշումին, վասն զի

ու թէ Մանկեան էֆէնտի թատրոնին
դռները հովին պատճառաւ գոցեց (չա-
քաթ գիշերուն հովը բաղդատելով ու-
րիշ գիշերներու շատ լաւ էր) որովհե-
տեւ եթէ թատրոնին մէջ առաջ հոգի
ալ գտնուի, դարձեալ եթէ մեր գիտ-
ցած այսչափ տարուան Մանկեան է,
իւր թատրոնի դռները չի գոցեր, ինչ-
պէս որ շատ անգամներ պատահած և
տեսած ենք, խմբին ամենէն լաւ վիճա-
կի մէջ գտնուած աստիճանի խօլ, ալ
այդ գիշերուան գոցուելուն պատճառն
միայն, նուազածուաց խմբին լացակա-
յութիւնն էր, որ սխալմամբ ուրիշ տեղ
գացած էին (թատրոնի վարձակալ Տա-
քես Էֆէնտի անփութութեանը զոհ
գնաց Մանկեան էֆէնտի ինչպէս լսե-
ցինք այդ գիշերը):

Թատրոնին դռան անշուշտ գտնուող
ընտանիքներն ու երկտասարդներն, որ
անշուշտ Մանկեանի համալրողներն է-
ին, բոլորն ալ ցաւելով վերադարձան,
այդ գիշերուն պատահած անպատե-
հաթեան համար, քանի որ Մանկեան
և Ալիքսանեան խումբերն մըցումը
պիտի ընէին այդ գիշեր, Ալիքսանեան
խումբը այդ գիշեր ներկայացուց, չի
նալելով աղքատ վրայ գրուածին, որ
առաջին ներկայանալի ըսուած էր, Բո-
ղէգդիի «Մեր դաւանները» անուն բա-
րոյալից տուամը, որ Մանկեան էֆ, ժա-
մանակին թարգմանելով, մեծ աշխա-
տութեամբ և խնամքով բեմ հանած է,
չի կարծելով որ, օր մը իւր ալիքսան լաւ
պատրաստած զէնքերն, իր գէճ պիտի
գործածուին բարեկամի կարծուած ձեռ-
բերու միջոցաւ:

Ալիքսանեան խումբին յաջողութեան
այն ատեն պիտի հաւատանք Սկիւտար-
ցիքս, երբ Մանկեանի թարգմանու-

Մէգըլուր օտա թէճըրկապէ օ-
տաթ օլունտուշտան, միւշթէ-
րիւթը պալտան անաղա գաւտար
կիւտիւթիւթի էլպիսէլէրի կէօզտէն
կէշիւթիւթիւթի կիւն պիւրտէ ալ-
նա պուլունտադտա իտի:

Շօքիկ օտանըն գաւուսունու
գաւաւտըղտան սօնրա, թէքմիլ
էլպիսէլէրի չըգարտը, վէ պիւր
ֆանէլա եօրղան իլէ պիւթիւն
վիւնուտունու գուրութու, վէ
չէնտ տազըղտա սօպանըն գար-
չըպինտա թաթապադ ըսընտը,
վէ պատէհու ալտըղը էլպիսէ-
լէրի կիւնտի, վէ գանթընալը
չարգանը պալընա գաւարադ,
— Բէք ալէա, թըպգը պէյ-
լիք կէմիլէրին թանիֆէլէրինտէն
պիւրի կիպի օլունտ, ալթըղ իս-
թէրիւթէն բօլիւմէնլէրտէ գալընը
մալըգ սընլար, միւթըն տէկիւտիւթի,
պէնի թանըրպաթա թէքարէն
կէմիլէ մահպէսէ կէօնտէրէմէզ-
լէր, — տէտի:

Ֆիւլմադըտա մէրգուլմ գաթան
թանըլմադ պիւր հալ ու հէյնէթ
քէնպ իլմիշ իտի:

Մէրգուլմ հալ բանթալօնու ճէ-
պինտէն բարա քիսէսինի չըգա-
լըպ ալտըգտան սօնրա թէքարէն
տիւքընա թարաֆընա կէշտի:
— Նաթըլ, հօնուտ օլունտ րա-
հաթիւտընը մը, — տէտի կէթի:
— Բէք րահաթ օլունտ վէ բէք
տէ հօնուտ, — տէտի քէնտէն սօնրա
Շօքիկ չըգարպաթիւթահ իւ-
զէրինէ եաթմը լիւրա վաղ իլլէտի
Շօքիկ:

— Նիշին բարա վիւրիւթու-
նուղ, միւսին Շօքիկ, մէկէրչի

էլպիսէլէրինի պուրաւա տէկիւ
մի տիւրիւթ, — տէտի կէնէ գըզ:
— Պէրի պուրաւա պըրադ-
տըղըմ էլպիսէլէրի ալմանա քէն-
տիւ կէթիւթէմ, — տէտի Շօքիկ:
— Նիշին, — տէտի կէթի:
— Էյ, օլապիւրի քի ուշադըմը
կէօնտէրիւթի, — տէտի Շօքիկ:
Կէթիւթ եաթմը լիւրալը չօգ կէ-
րէքէք գապուլ իլմէք իսթէմէ-
կիպ, կէլիւնընթըն իտէն իթ-
մէք իսթէտի իսէտէ, Շօքիկտէ
ճէօմէթիւթի սաթարադ,
— Գալըն, գալըն, աղի-
զէմ մատմադէլ, — տէտի:
վէ կէթի մէրգուլմուն պու մէր-
թէպէ սաթապէթիւթէն տօլաեթը
իզարը թէհալիւր իլլէմէք իւզ-
րէ իքէն, գաթէն կիւնէն իս-
հէլլէ կիճ գալըն օլունտուշտան,
ալթթաթիւթի տիւքընտան տի-
չարը չըգտը:
Մէրգուլմ հօլտա կիւտէր իքէն,
քէնտու քէնտուեթ,
— Գիւլպիւրի շիմտի լօմ կիւտէ,
պու գաւտար կիճիւթէլիկիտէն
տօլաեթը նէ տիւշիւնմէքտէ տիւր,
գիւրա պալըմա կէլէն հալլէրտէն
պիւսապէր տիւր, լաքին, պու
ճիւմէ իլլէ տալի, ճօն Գօլտէն
հազգընտա քէնպ իլլէտիլիւմ
հալմաթիւթիւթէն նազ իլլէտի-
կիտէ, պիւթ թապի մէմուտն օ-
լաւադ տըր, — տէտի:

Մէրգուլմ եաթմը սաթաթ գա-
տար եւրիւթիւթիւթէն սօնրա, ապ-
պէ Սաթուլ իլլէ լօմ կիւնին վէ
տէօրթ նէֆէր սէրկիւթիւթիւթին,
պիւր կիւն մալգաւտէմ թօլաւն
տըլարը գապրիւթան գալըն

նէհրէ աթըլարադ եանընա եէ-
թիւթիւթ իտի:

— Այո՛, ձիւլտան, սէնմիւթին,
նաֆիլէ եէրտէ սէննիլին կէլտին,
պէսպէլի եանըլըն օլունտըն,
պէնի տէնիլէ տիւշիւթիւթի տիւր գանն
իլմիշ պուլունտալըն տըր, վէ
պինտէն ալէյհ պէնի գուրթար-
մադ իլլին կէլմիշալն տիւր, լաքին,
թէշէքըլուր իտէրիւթ, հալտէ, կիւթ
եէրինէ, — տիւթէք մէգըլուր հալ-
վանը սէվիպ օգչաւտը, վէ կէրչի
հալմանտա մէմուտն օլարադ կէ-
րի տէօնտիւ իսէտէ, Շօքիկին
ֆիւթընտէ պիւր չիւրէն տօղտու,
պէլթի շիմտի, պու քէօթէք կի-
տէր իքէն ճօնա թէսատիւթ ի-
տէրտէ, քէնտի թապիւթը իւ-
թիգաթընա մէրգուլմ թութար
գուրթարը տէնի տիւշիւթիւթ
մէրադ իլմէկէ պալաւտը, վէ
պու չիւրէնիլի տէ վուգուաթ
թէմաթիլլէ թաստիգ իլլէտի:

Շօքիկ գալըն եաղանա տօղ-
րու կիւտիպ, վէ ձիւլտան իսէ
կէրի տէօնէքէք մաղադանա կիւթ-
մէքտէ իքէն, սիննիլին եունապ
պիւր չէյ թօգուլունտու հիսս
իլմտի, վէ տէրհալ գօղլաւանա
պալաեարադ, անըն պիւր աւտամ
օլունտուշտա անլաւտը, վի քէնտի
խաստէսինէ թէվիթիւթի, մէգ
քիւր ինսանըն էլպիսէսինտէն
գալմաղաւտը կիպի զընեթա, քէն-
տի մաղադալարը Էօնիւնէ գա-
տար կէթիւթիւթին, Պու աւտէմ
ճօն օլունտ, վէ գաթաթընա եէ-
տիկի քիւրէք տարպէլէրի իւ-
զէրինէ Էրսէմէլիպ պաւըլարադ
թէլէֆ օլմադ թէհիլէքսինտէ ի-

քէն, ձիւլտան սաթէսինտէ ա-
եթըպ աթըլըն պալընա ալարադ
գուրթուլմուշ տուր,
վէ Շօքիկտէ, պու թէսատիւթ-
տէն պիւսապէր օլարադ, քիւրա-
լըգ էլպիսէլէրին մաղադալարը
պուլմանա կիւթիւթ տիւր:

15

Պօրուկ թէսմիլիէ օլունտան
մահէլլէ, Թէյմիլ Նէհրիլին սաղ
ճիւշէթիւթէ, վէ Լօնտար քէթ-
րիւսիւթին պալընա եազըն պիւր
մահէլլտէ պուլունտադտա տըր:
Մէգըլուր մահէլլէրին սօգադ-
լարը տար օլունտ, վէ սէքէնսի
իսէ, իշիկըպը, գուրնադ, վէ
մէմուտ պուլունտան էլեա սաթան
թաղմալարտան իպարէթ տիւր,
վէ մէգըլուր սօգադլարտան պի-
րինտէ, եւրքէք վէ սիւհալ խա-
նէլէրտէ, միւսթալմալ էլպիսէ
աիւղ ու իլմաթըլա իշիկըպ ի-
տէնլէր սաթին օլմադտա տըրլար:

Մէգըլուր Էսնաֆտան օլանլար,
քէնտի էվլէրինի եանի մաղադա-
լարըն, տաեիւթա կիճ գաթար-
լար, չիւնքի, պաղը ֆաթըրլարըն
կիճէլէրի սիւսէնիպտէ պիւր մա-
հէլլէ կիւթ մէք իսթէտիլլէրինտէ,
մէգըլուր մաղադալարա կիւնտիւ-
զիւն կիւտիպ տէ քիւրա իլէ էլպիսէ
ալմանա ութանաթադ, կիճէլէրի
կիտէպիլէքէլլէրին պիւրպ տիւ-
չիւնտիւթիւթիւթէն, մաղադալա-

